

Rode Kruis, Valente en Dokters van de Wereld waarschuwen voor risico's na sluiting noodopvang voor 'niet rechthebbende' dakloze mensen

Mogelijk honderden mensen op straat na sluiting noodopvang op 1 juni

Het Rode Kruis maakt zich grote zorgen om de dakloze mensen die geen recht hebben op de reguliere opvang. In veel steden staan zij vanaf vandaag mogelijk massaal op straat. Met ingang van 1 juni sluiten gemeenten de noodopvang voor deze groep, terwijl de samenleving nog steeds niet helemaal open is. Hierdoor kunnen zij moeilijker ergens terecht. Een 'onverantwoorde situatie', aldus het Rode Kruis, dat overheden oproept om te voorkomen dat mensen gedwongen op straat slapen. Dokters van de Wereld en Valente ondersteunen de oproep.

Tijdelijke noodopvang

Het Rode Kruis verwacht de komende tijd een toename van het aantal dakloze mensen op straat. Vanwege het einde van de noodopvang en de versoepelingen van de lockdownmaatregelen vervalt de crisisregeling en zijn noodopvanglocaties aan het afbouwen. EU-migranten of ongedocumenteerde migranten zijn vanaf 1 juni niet langer welkom. Een onwenselijke situatie, aldus het Rode Kruis. *"We maken ons zorgen om deze groep mensen. Vooral omdat we nog midden in een pandemie verkeren en de coronamaatregelen nog steeds van kracht zijn en niet alle openbare ruimtes weer volledig open zijn. Zo moeten mensen vaak een afspraak maken om ergens naar binnen te kunnen",* zegt Heleen van den Berg, hoofd Nationale Hulpverlening van het Rode Kruis.

Toename door corona

De groep dakloze mensen die geen recht heeft op de reguliere opvang is het afgelopen jaar zichtbaarder geworden. In veel gevallen gaat het om arbeidsmigranten uit Zuid- en Oost-Europa. Zij komen voor werk naar Nederland, waarbij vaak onderdak wordt geregeld. Zodra ze hun werk verliezen, staan ze op straat. Het aantal dakloze arbeidsmigranten is het afgelopen jaar door corona naar verwachting toegenomen. Op dit moment zijn naar schatting zo'n 2500 tot 3000 EU-migranten dakloos.

Niet verantwoord

Het Rode Kruis maakt zich vooral zorgen om de meest kwetsbare mensen binnen deze groep. Denk aan mensen met een verhoogd risico op uitbuiting, verminderde weerbaarheid, met een licht medische en psychische problematiek of mensen die bij niemand anders terecht kunnen. Dat mensen weer op straat komen te staan lost het probleem volgens het Rode Kruis niet op. *"Als mensen op straat leven, levert dat stress op en wordt het steeds lastiger om hun eigen situatie te verbeteren. Daarnaast is er veel werk in het informele circuit verdwenen en is het voor veel arbeidsmigranten nog niet mogelijk om een baan te vinden. Dat zal tijd in beslag nemen",* aldus Heleen van den Berg.

Valente en Dokters van de Wereld

Valente en Dokters van de Wereld sluiten zich aan bij de oproep van het Rode Kruis. Ook zij zien dat EU-migranten en mensen zonder verblijfspapieren weinig tot geen sociale rechten hebben. Het ontbreekt hen aan toegang tot de meest basale voorzieningen. *"De pandemie heeft duidelijk gemaakt dat het tijdelijk bieden van opvang zonder structureel perspectief op verbetering van de levenssituatie, geen oplossing is voor de maatschappelijke problemen op het gebied van mensenrechten, veiligheid en volksgezondheid",* aldus Esmé Wiegman, directeur Valente.

Volgens Jasper Kuipers, directeur van Dokters van de Wereld, leidt het ontbreken van opvang voor kwetsbare dakloze mensen tot enorm veel onzekerheid én gezondheidsrisico's. *"Onze artsen zien dag in dag uit dat mensen zonder adequate huisvesting beduidend meer gezondheidsproblemen hebben, zowel fysiek als psychisch. Opvang is een absolute randvoorwaarde voor gezondheid! Het steeds op- en afschalen van opvang door het veranderende Rijksbeleid leidt bovendien tot onnodige verspreidingsrisico's en legt een enorme druk op hulpverleners."*

Oproep gemeenten

Het Rode Kruis en Valente riepen eerder dit jaar gemeenten op om de noodopvang voor iedereen open te houden, ook na de lockdown. *"We merkten dat steeds meer mensen in nood kwamen, terwijl ze volgens de*

regels geen recht hebben op reguliere opvang”, aldus Van den Berg, die benadrukt dat niemand gedwongen op straat zou moeten leven. *“Onderdak is een basislevensbehoefte voor iedereen.”*

Vorige week startte de hulporganisatie samen met het Leger de Heils een gezamenlijke opvang in Den Haag, dat ruimte biedt aan circa tien kwetsbare mensen. Zij worden tijdelijk langer opgevangen door de hulporganisaties.